

απόψεις

Τα συνήθη υποζύγια και η φοροδιαφυγή

Τελειώνει το 2011. Χρόνος δύσκολος, κατά τη διάρκεια του οποίου δοκιμασθήκαμε σκληρά όλοι οι Έλληνες και περισσότερο από όλους οι άνεργοι, οι χαμηλές εισοδηματικές τάξεις και οι ειλικρινείς φορολογούμενοι. Εντός του απερχόμενου έτους ψηφίσθηκαν πολλές έκτακτου χαρακτήρα φορολογικές επιβαρύνσεις. Συχνά, με διατάξεις στο όριο ή κατά παράβαση συνταγματικών διατάξεων. Περιορίσθηκε σημαντικά η δυνατότητα του φορολογούμενου να προσφεύγει στο φυσικό του δικαστή. Συρρικνώθηκε το δικαιοκρατικό κράτος. Άρχισε να αναπτύσσεται μια θεωρία δικαίου ανάγκης, κατά την οποία η ταμειακή είσπραξη εσόδων συντελεί στην επιβίωση του ελληνικού κράτους και κατά συνέπεια συνιστά υπέρτατο σκοπό δημοσίου συμφέροντος, που είναι ικανός να βλάπτει ακόμη και με οξύ τρόπο συνταγματικά δικαιώματα, καθώς και να περιορίζει ή ακόμη να καταργεί το κοινωνικό κράτος και την προνοιακή πολιτική.

Όλα αυτά συνέβησαν με δικαιολογητικό λόγο την επιβίωση της χώρας. Το δίλημμα που τίθεται διαρκώς από την πολιτική ηγεσία είναι: μέτρα ή πτώχευση;

Όμως, από το υπουργείο Οικονομικών ανακοινώθηκε (19.12) ότι ο στόχος των δημοσίων εσόδων στο τέλος του έτους μάλλον θα αποκλίνει από τον προϋπολογισθέντα στόχο τουλάχιστον κατά 1,5 δις ευρώ. Έτσι, παρόλα τα έκτακτα και σκληρά για την κατώτερη και μεσαία τάξη φορολογικά μέτρα, δεν έχει μέχρι σήμερα διασφαλιστεί η συνέχεια του κράτους.

Προφανώς, ένα κομμάτι της υστέρησης των δημοσίων εσόδων οφείλεται στην βαθύτερη, από την αναμενόμενη, ύφεση. Ένα άλλο, όμως, μεγάλο κομμάτι πρέπει να οφείλεται στην οριζόντια επιβολή έκτακτων φορολογικών μέτρων, ιδίως στην περιουσία, η επιβάρυνση από τα οποία μοιάζει τελείως ασύνδετη με την ουσιαστική φοροδοτική ικανότητα. Ιδίως, αφού η φοροδοτική ικανότητα δεν μπορεί να αποσυνδέεται πλήρως από το εισοδηματικό κριτήριο. Η επιβολή με αντικειμενικά κριτήρια φορολογικών επιβαρύνσεων στα ακίνητα, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ως συνεκτιμώμενο κριτήριο η εισοδηματική ικανότητα ή η χρηματική ρευστότητα, οδηγεί σε δυσχέρεια καταβολής του φορολογικού βάρους.

Παρά τις δυσμενείς συνθήκες ταμειακών ροών της ιδιωτικής οικονομίας, εντυπωσιακό αναφέεται το γεγονός ότι ήδη ποσοστό άνω του 80% των βαρυνόμενων έχουν καταβάλει το έκτακτο τέλος πλεκροδοτούμενων ακινήτων, υπό τον κίνδυνο διακοπής του παρεχό-

μενου ηλεκτρικού ρεύματος. Παρά το γεγονός ότι η απειλή διακοπής παροχής πρώτης ανάγκης προσβάλλει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και απομακρύνει την χώρα από τα σύγχρονα κοινωνικά κράτη δικαίου, είναι προφανές ότι ο ελληνικός λαός συμμορφώνεται σε μεγάλο βαθμό και καταβάλει τους βεβαιωμένους σε βάρος του φόρους. Ο μέσος Έλληνας δεν θέλει να χρωστά αυτό που η εφορία έχει σε βάρος του καταλογίσει.

Παράλληλα, από έλεγχο που διενήργησε το Σ.Δ.Ο.Ε. σε 32 περιπτώσεις κυρίως ιατρών, δικηγόρων, μεσιτών, ξενοδόχων και διαφημιστών διαπιστώθηκε φοροδιαφυγή άνω των 100.000.000 ευρώ, (ανακοίνωση 19.12). Αν τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων οριστικοποιηθούν, αυτό σημαίνει ότι 32 συμπολίτες μας στέρησαν από το κράτος, δηλαδή από όλους εμάς, δημόσια έσοδα 100.000.000 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί σε τέλος ηλεκτροδότησης ακινήτων χιλιάδων συνταξιούχων, ανέργων και ευπαθών ομάδων.

Θα μπορούσε κάποιος να κατηγορήσει τη στήλη για λαϊκισμό. Όμως, καμιά φορά, οι υπεραπλουστεύσεις βοηθούν ώστε να ξεκαθαρίζει η συνολική εικόνα. Και το ξεκαθάρισμα της εικόνας οδηγεί σε ένα μονότονα επιβεβαιούμενο συμπέρασμα.

Η υστέρηση των δημοσίων εσόδων δεν μπορεί να θεραπευθεί με την συνεχή επιβολή έκτακτων οριζόντιων οικονομικών μέτρων στους συνήθως πρόθυμους να συμμορφωθούν.

Εκεί έξω υπάρχει φορολογητέα ύλη, η οποία διαφεύγει. Και διαφεύγει επειδή ποτέ δεν εντοπίζεται και δεν βεβαιώνεται. Και δεν βεβαιώνεται, επειδή ο ελεγκτικός μηχανισμός δεν είναι δομημένος με τρόπο που να δρα, όσο αποτελεσματικά οι κρίσιμες συνθήκες απαιτούν. Και επειδή η ανάπτυξη των συστημάτων διασταύρωσης στοιχείων καθυστερεί. Και επειδή οι ελεγχόμενες υποθέσεις είναι ελάχιστες σε σχέση με το σύνολο των υποθέσεων. Και επειδή οι φορολογικοί έλεγχοι δεν γίνονται κατά τον χρόνο που λαμβάνει χώρα η παραβατική συμπεριφορά. Και επειδή οι παραγραφές αντί να συντέμνονται, παρατείνονται και επαναπαρατείνονται. Και επειδή δεν θεσπίζονται συστήματα αντικειμενικού προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης.

Και επειδή, εκτός από τη φοροδιαφεύγουσα ύλη, υπάρχει και αυτή που έχει διαπιστωθεί και καταλογισθεί και για την οποία δεν υπάρχει αναταγμένος ταμειακός κρατικός μηχανισμός να επιδιώξει την είσπραξή της. Για παράδειγμα, πώς θα εισπραχθεί η βεβαιωμένη ύλη των τριάντα δύο υποθέσεων που μόλις διαπιστώθηκαν από το Σ.Δ.Ο.Ε., αν στοιχειωδώς δεν οργανωθεί αντίστοιχο δικαστικό τμήμα στα επιμέρους δημόσια ταμεία;

Όσα έκτακτα μέτρα και αν επιβληθούν σε βάρος των συνεπών φορολογούμενων, η υστέρηση των δημοσίων εσόδων δεν θα περιορισθεί, αν δεν αναταχθεί η εκτελεστική εξουσία ώστε να ασκήσει αποτελεσματικά τον συνταγματικό της ρόλο, δηλαδή τη βεβαίωση και είσπραξη των φόρων.

Ας ευχθούμε ότι κατά τη νέα χρονιά θα επιχειρηθεί επιτέλους αποτελεσματικά η αναδιάρθρωση του φορολογικού μηχανισμού, ώστε το σύστημα 4-4-2 το οποίο, κατόπιν εορτής και πάντως χωρίς την επίκληση αποδεικτικών στοιχείων, κατήγγειλε ο πρώην Γραμματέας Πληροφοριακών Συστημάτων (ΚΕΠΥΟ) κ. Δ. Σπινέλλης, θα μετατραπεί σε σύστημα 10-0 υπέρ των κρατικών ταμείων.

Ασπασία Μάλλiou